

แอลฟาทอกซินในข้าวโพด

เชื้อสาเหตุ : เกิดจากเชื้อรา *Aspergillus flavus*

ลักษณะอาการ

เชื้อรา *Aspergillus flavus* จะสร้างกลุ่มของสปอร์สีเหลืองปนเขียว ซึ่งเห็นความแตกต่างได้จากโรคจากเชื้อราอื่น ๆ เมื่อทำการเก็บเกี่ยว

การแพร่ระบาด

เชื้อราตัวนี้สามารถเจริญบนไหมของฝักข้าวโพดและเจริญเข้าไปในฝักทำลายเมล็ดที่กำลังเติบโตได้ด้วยตัวของมันเอง แต่พบว่าการเข้าทำลายของเชื้อ *A. flavus* ในไร่ส่วนใหญ่มักเป็นผลต่อเนื่องมาจากการเข้าทำลายของแมลง โดยแมลงทำให้เกิดแผลเปิดทางให้เชื้อราเข้าทำลายง่ายขึ้น และทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อราด้วย เชื้อรานี้จะเข้าทำลายเมล็ดข้าวโพดได้ง่าย เมื่อเมล็ดข้าวโพดมีแผล เช่น แผลที่เกิดจากการเก็บเกี่ยว ขนย้าย ขนส่ง และระหว่างเก็บรักษา

นอกจากนี้ยังพบว่าเชื้อรา *A. flavus* สามารถเข้าทำลายเมล็ดข้าวโพดได้สูงในขบวนการสี อาจเนื่องมาจากเมื่อทำการสีข้าวโพดจะทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อที่ติดมากับฝักตั้งแต่แรก เนื่องจากเมล็ดแตกหักและเชื้อโรคเข้าทำลายได้ง่าย

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค

ฤดูกาลเก็บเกี่ยวข้าวโพดในเมืองไทยตรงกับช่วงฤดูฝน ประกอบกับข้าวโพดที่เก็บเกี่ยวนั้นมีความชื้นค่อนข้างสูง 20-30% และบางครั้งสูงกว่า 30% ถ้าข้าวโพดเหล่านี้ได้รับบาดแผลเนื่องจากขบวนการเก็บเกี่ยว การสี หรือการตาก ย่อมจะเปิดทางให้เชื้อ *A. flavus* เข้าทำลายและเพิ่มปริมาณได้มาก

การป้องกันและกำจัด

ควรรีบทำให้ข้าวโพดเปียกแห้งลงโดยเร็วที่สุด เช่น การตากข้าวโพดบนลานตาก หรือโดยใช้เครื่องอบ จะช่วยป้องกันการเข้าทำลายของเชื้อ *A. flavus* ได้

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร